

Handläggare: Håkan Serdén
Telefon: 08-508 01 114

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Inriktning för Järvalyftet

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Beslutet justeras omedelbart

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

I delar av stockholmsregionen präglas många invånare av utanförskap och alienation. Den stora utmaningen är att bryta bidragsberoende genom att få fler människor i arbete genom bl.a. ökat samarbete mellan näringsliv, utbildningsväsende och boende samt riktade insatser av olika slag. Järvalyftet, som kommunfullmäktige i Budget 2007 aktualiserat och stadsledningskontoret nu lagt förslag till program för, syftar till att komma till rätta med dessa problem inom järvastadsdelarna i Stockholms stad.

Förvaltningen har i huvudsak inget att erinra mot det framlagda förslaget till program för Järvalyftet. Förvaltningen ser mycket positivt på den föreslagna och finansiellt omfattande satsningen på såväl fysisk planering och stadsutveckling som bostadssociala och integrationsfrämjande insatser. Förvaltningen delar också uppfattningen att programmet bör utformas så kraftfullt och uthålligt att det inte behöver avbrytas förrän betydande framsteg har gjorts för att bryta boendesegregeringen inom järvastadsdelarna. Förvaltningen kommenterar några delasppekter på Järvalyftet utifrån dels erfarenheter från tidigare integrationssatsningar, dels kunskaper om invånarnas socioekonomiska situation och behov. Kommentarererna rör i huvudsak delområdena stadsplanering, trygghet, utbildning samt arbetsmarknad/sysselsättning.

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har för yttrande, senast den 16 juni 2007, remitterat ett inom stadsledningskontorets stab utarbetat tjänsteutlåtande "Inriktning för Järvalyftet". Utlåtandet har remitterats för yttrande till stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista, Skärholmen, Spånga-Tensta samt till Socialtjänstnämnden, Stadsbyggnadsnämnden och Utbildningsnämnden. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande bifogas (*Bilaga*).

Bilaga: SLK:s tjänsteutlåtande 2007-04-27**Bakgrund**

Kommunfullmäktige har i budgeten för år 2007 tagit upp frågor kring utvecklingen i utsatta stadsdelar och skriver när det gäller Järvafältet: "För att rusta upp boendemiljöer och bryta segregationen på Järvafältet ska ett särskilt projekt genomföras under kommunstyrelsens ledning". Projektet har givits benämningen Järvalyftet. Avsikten är att kommunstyrelsen ska tillsätta en politisk styrgrupp som ska leda arbetet med projektet. Detta ska samordnas av stadsledningskontoret och omfatta flera olika delområden som spänner över många olika ansvarsområden samt förvaltningar och bolag inom staden.

Stadsledningskontorets förslag till utformning av Järvalyftet

Järvalyftet är avsett att genomföras i stadsdelarna runt Järvafältet: Akalla, Husby, Rinkeby, Kista och Tensta. Målen med Järvalyftet är att öka de berörda områdenas attraktivitet för boende och näringsliv. "Att häva utanförskapet och bejaka integrationen är en av Stockholms stads största utmaningar. Järvalyftet ska inte ses som ett kortsiktigt, tidsbestämt integrationsprojekt utan som ett allsidigt program och investering för att skapa en bestående positiv social och ekonomisk utveckling". Ett centralt avsnitt i stadsledningskontorets förslag är av följande lydelse.

Frågor om fysisk planering och stadsutveckling respektive boendesegregation och integration hanteras ofta på olika ställen i stadens förvaltning. Det bostadssociala perspektivet har ofta låg prioritet i den fysiska planeringen och omvänt har det visats sig svårt att få in frågor som rör den fysiska planeringen i bostadssociala sammanhang. Denna uppdelning har också varit tydlig i de lokala utvecklingsavtal som träffats inom ramen för storstadssatsningen, där de ansvariga i princip avstått från att ta in åtgärder som rör bostadsområdenas fysiska struktur och planmässiga förutsättningar. Stadsledningskontoret anser att dessa frågor behöver kopplas samman. För att uppnå en hållbar utveckling i olika boendemiljöer måste olika perspektiv på stadsutveckling samordnas.

Kommunstyrelsen ska tillsätta en politisk styrgrupp som ska leda arbetet med att få en bättre och mer långsiktig hållbar social och ekonomisk utveckling för boende i järvaområdet. Stadsdirektören ges också i uppdrag av kommunstyrelsen att tillsätta en operativ styrgrupp bestående av ledande tjänstemän inom olika delar av förvaltningen och inom andra relevanta områden. Programmet kommer att samordnas av stadsledningskontoret med en särskild projektledare som ansvarar för programmet. Den fortsatta utformningen av Järvalyftet ska bestämmas i nära samarbete med bostadsbolagen, de tekniska förvaltningarna, de berörda stadsdelsförvaltningarna samt andra lokala aktörer.

Målet med Järvalyftet är att få en bättre och mer långsiktig hållbar social och ekonomisk utveckling för boende i järvaområdet. Det ska uppnås genom ett antal insatser som inbegriper både förändringar på den fysiska miljön som en bättre och tryggare närmiljö, bättre infrastruktur och kommunikationer, fler bostadsrätter genom ombyggnader och nyproduktion. Till dessa satsningar tillkommer insatser för att höja utbildningsnivån och kunskaper i svenska språket. Den enskilt största utmaningen är dock att bryta bidragsberoendet och få fler människor i arbete genom riktade insatser inom socialtjänsten och genom ökat samarbete mellan näringsliv, utbildningsväsen-

det och de boende. Järvalyftet ska med andra ord inte ses som ett kortsiktigt tidsbestämt integrationsprojekt utan som en investering för att skapa en bestående positiv social och ekonomisk utveckling.

Flera delområden har identifierats. Det är boende, trygghet, arbetsmarknad/ sysselsättning, stadsplanering, näringsliv samt utbildning. Till dessa delområden kan andra komma att läggas till i ett senare skede. Det är styrgruppen som bestämmer den fortsatta inriktningen på Järvalyftet.

Programmet för Järvalyftet finansieras genom en i bokslut 2006 angiven disposition av eget kapital om 200 mnkr. Därutöver beräknas Svenska Bostäder bidra med 180 mnkr. Familjebostäder och Stockholms hem ska bidra med motsvarande summa i förhållande till deras bostadsbestånd i järvaområdet. Till denna finansiering kan eventuellt läggas statliga insatser i form av lokala utvecklingsavtal och satsningar från näringslivet. Åtgärderna ska vara begränsade i tid och inte finansiera reguljär verksamhet.

För en redovisning av förslag till preciserade delmål, åtgärdsriterier, medverkande nämnder och kommunala bolag, samverkan med externa parter samt uppföljning och utvärdering hänvisas till det bilagda tjänsteutlåtandet från stadsledningskontoret (*Bilaga*).

Förvaltningens synpunkter på förslaget

I delar av stockholmsregionen präglas många invånare av utanförskap och alienation. Den stora utmaningen är att bryta bidragsberoende genom att få fler människor i arbete genom bl.a. ökat samarbete mellan näringsliv, utbildningsväsende och boende samt riktade insatser av olika slag – alltifrån infrastrukturåtgärder till arbets- och samverkansformer inom delar av verksamheten. Järvalyftet syftar till att komma till rätta med nämnda problem inom järvastadsdelarna i Stockholms stad.

Förvaltningen har i huvudsak inget att erinra mot det framlagda förslaget till program för Järvalyftet. Förvaltningen ser mycket positivt på den föreslagna och finansiellt omfattande satsningen på såväl fysisk planering och stadsutveckling som bostadssociala och integrationsfrämjande insatser. Förvaltningen delar också uppfattningen att programmet bör utformas så kraftfullt och uthålligt att det inte behöver avbrytas förrän betydande framsteg har gjorts för att bryta boendesegregeringen inom järvastadsdelarna. I det följande ger förvaltningen kommentarer till några delar av Järvalyftet utifrån dels erfarenheter från tidigare integrationssatsningar, dels kunskaper om invånarnas socioekonomiska situation och behov.

- Järvafältet ingår i ett nät av viktiga gröna kilar in mot och genom regionens centrala delar. Dessa är en förutsättning för den eftersträlvade ekologiska balansen med en varierad flora och fauna. Dessutom utgör dessa gröna kilar viktiga rekreatiomsområden för invånarna i regionen – inte minst för invånarna i intilliggande bostadsområden. En utveckling av Järvafältets grönområde bör därför planeras så att viktiga ekologiska aspekter bevakas, samtidigt som en etablering av mötesplatser och aktivitetsytor kan ske. Utomhusbad, sportfält, koloniområden och fler kulturgårdar kan öka grönområdets attraktionskraft och tillgänglighet för invånarna i de av Järvalyftet berörda stadsdelarna. Härigenom kan också dessa stadsdelars attraktionskraft öka.
- De av Järvalyftet berörda stadsdelarna kan redovisa ett mycket högt exploateringsgrad för marken, men har samtidigt en stor komparativ fördel i den nära tillgängligheten till

stora sammanhängande grönytor. En komplettering av bostadsbeståndet bör därför, enligt förvaltningens uppfattning, göras med stor hänsyn till behovet av sammanhängande grönytor. Dessutom bör staden ta hänsyn till den pågående och planerade utbyggnaden av områden inom Järvafältet som ligger inte bara i Kista (Kista Gård) utan även i angränsande kommuner – framförallt Sundbyberg (Ursviksområdet) och Järfälla (Barkarbystaden). En komplettering av bostadsbeståndet inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde kan företrädesvis ske genom att småhus/radhus byggs på områden som gränsar till fältet - t.ex. nedanför Husby. Det skulle samtidigt öka tryggheten genom att snår, sly och buskage intill loftgångshusen byggs bort.

- Situationen för barn och ungdomar och vikten av att dessa har en framtidstro bör genomsyra den nya satsningen. I järvastadsdelarna är andelen barn och ungdom klart större än motsvarande andel för hela staden. Det är viktigt att livssituationen för de unga är sådan att den ger god utbildning, en variation av fritidssysselsättningar samt goda och tidiga erfarenheter av arbetslivet genom ferie- och praktikarbete.
- Även fortsättningsvis - sedan grundskolan förts över till en för samtliga skolformer gemensam utbildningsnämnd - bör staden värna om den samverkan som utvecklats mellan grundskolorna och den sociala omsorgen. Syftet ska vara att bevara en röd tråd av helhetssyn på varje barn/elev och eventuellt familj där de olika skolformerna och socialtjänsten samverkar med varandra för att garantera att de resurser som sätts in för barn och ungdomar ska få maximal effekt.
- Förutom en viktig reformering av SFI-utbildningen bör staden också satsa mer på vuxenutbildning och tidiga insatser för att ta till vara den kompetens och yrkeserfarenhet som många invandrare bär med sig och som är viktiga för såväl stockholmsregionens som hela rikets ekonomiska utveckling.
- För att kunna skapa den tillgång till praktikplatser och arbetstillfällen som behövs för att nå målen om snabbare inträde på arbetsmarknaden och därmed minskat bidragsberoende behöver många parter samverka. Här bör inte bara det lokala näringslivet inom berörda stadsdelar kunna bidra till en positiv utveckling genom att erbjuda praktikplatser och arbetstillfällen utan även förvaltningar och bolag inom hela staden. Om arbetsförmedling och slussning till arbetsmarknaden kan ske i nya former, bedömer förvaltningen att större hänsyn kan tas till de arbetssökandes individuella erfarenheter och bakgrund.
- Satsning på kultur som ett viktigt redskap i integrationsarbetet har med gott resultat använts inom många verksamhetsområden; utbildning på alla nivåer, verksamhet för barn och ungdom, socialtjänst samt arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningen anser därför att det borde finnas stora möjligheter för såväl det fria professionella kulturlivet som stadens egna kulturinstitutioner att på olika sätt etablera sig i de berörda stadsdelarna.
- Järvalyftets inriktning på långsiktighet, samverkan och verksamhetsbredd stämmer väl med syftet med lyftet, men även med förvaltningens erfarenheter av tidigare utvecklingsarbete. De kunskaper som vunnits och den metodutveckling som skett och som varit framgångsrik bör i tillämpliga delar tas till vara och utgöra grund för fortsatta satsningar. Såväl den tidigare storstadssatsningen som ytterstadssatsningen och stadsdelsförnyelsen har gett förvaltningen möjligheter att utveckla samverkan med andra myndigheter, näringslivet och lokalsamhällets organisationer. Denna samverkan fortlever i nätverk och gemensamt utvecklingsarbete. Utan de resurser som tillförts området hade utanförskapet och otryggheten kanske varit av en annan och mer problematisk omfattning.

S
